

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. liepos 25 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukaviniienės, Artūro Driuko ir Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas), susipažinusi su 2023 m. liepos 17 d. paduotu **atsakovo H. K.** kasaciniu skundu dėl Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 29 d. nutarties peržiūrėjimo

nustatė:

Byloje dėl atidalijimo iš bendrosios dalinės nuosavybės ir naudojimosi tvarkos nustatymo ieškovės prašė: 1) atidalyti atsakovui bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančias buto 3/16 dalis iš bendrosios dalinės nuosavybės, atsakovui priteisiant 21 750 Eur kompensaciją iš ieškovės D. K.; 2) priteisti ieškovei D. K. buto 12/16 dalių natūra; 3) priteisti ieškovei K. K. idealiąją dalį (1/4) buto dalį natūra, o atsakovas priešieškiniu prašė: 1) nustatyti naudojimosi butu tvarką pagal 2020 m. gruodžio 22 d. UAB „Banesta“ parengtą buto naudojimosi tvarkos nustatymo planą; įpareigoti ieškoves pašalinti buto virtuvėje savavališkai įrengtas pertvaras. Klaipėdos apylinkės teismas 2023 m. sausio 25 d. sprendimu ieškinį tenkino, o priešieškini atmetė. Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. gegužės 29 d. nutartimi paliko nepakeistą Klaipėdos apylinkės teismo 2023 m. sausio 25 d. sprendimą.

Kasaciniu skundu atsakovas prašo panaikinti Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 29 d. nutartį ir Klaipėdos apylinkės teismo 2023 m. sausio 25 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį dėl atidalijimo iš bendrosios dalinės nuosavybės atmesti, atsakovo priešieškini dėl naudojimosi tvarkos nustatymo ir susijusių klausimų išsprendimo tenkinti.

Atsakovo kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytu kasacijos pagrindu – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuoti pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Atsakovo kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Pirmosios ir apeliacinės instancijų teismai, atidalydami atsakovui bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančias buto dalis iš bendrosios dalinės nuosavybės, atsakovui priteisiant kompensaciją, pažeidė nuosavybės neliečiamumo principą, įtvirtintą Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnyje, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 1.2 straipsnio 1 dalyje, savininko teisių apsaugos garantijas, įtvirtintas CK 4.93 straipsnyje, nes niekas negali paimti turto iš savininko prievarta, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.
2. Teismai nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, kad, nesant galimybių atidalyti bendraturčio dalį iš bendrosios nuosavybės, teismas privalo teikti prioritetą ne atidalijimui išmokant kompensaciją pinigais, o naudojimosi tvarkos nustatymui.
3. Teismai pažeidė CPK 263 straipsnio 1 dalį, nes atsakovo priešieškiniu reikalavimus išsprendė nenustatę visų bylos nagrinėjimo dalyką sudarančių faktinių ir teisinių aplinkybių, reikšmingų bylos teisiniam rezultatui. Tuo tarpu kasacinio teismo praktikoje yra išaiškinta, kad sprendžiant bendraturčių ginčą, kuriame vienas bendraturtis reikalauja jo dalį atidalyti, priteisiant kompensaciją, nes atidalijimas natūra neįmanomas, o kitas bendraturtis reikalauja nustatyti naudojimosi bendru turto tvarką, būtina ištirti visas reikšmingas nagrinėjamai bylai faktines aplinkybes ir motyvuoti, dėl kokių aplinkybių tenkinamas vienas ar kitas reikalavimas. Bylą nagrinėję teismai, vertindami atsakovo siūlomą nustatyti naudojimosi butu tvarką ir teigdami, kad jos nustatymas yra neįmanomas, padarė išvadą neištyrę bei neįvertinę įrodymų visumos ir nenustatę visų ginčui spręsti reikšmingų aplinkybių, remdamiesi tik ieškovių, suinteresuotų bylos baigtimi, paaiškinimais.
4. Bylą nagrinėjęs apeliacinės instancijos teismas pažeidė CPK 331 straipsnio 4 dalį, nes savo išvadas motyvavo tik nurodydamas, kad sutinka su pirmosios instancijos teismo vertinimu, t. y. iš esmės apsiribojo pirmosios instancijos teismo nustatytų aplinkybių ir padarytų išvadų glaustu atkartojimu.
5. Teismai pažeidė CPK 6, 13, 17 straipsnius, nes pirmosios instancijos teismas, po baigiamųjų kalbų atnaujinamas bylos nagrinėjimą iš esmės ir pasiūlydamas šalims atlikti turto vertinimo ekspertizę, pažeidė asmenų lygybės teismui ir įstatymui, šalių procesinio lygiateisiskumo

ir dispozityvumo principus, įtvirtintus CPK 6, 13, 17 straipsniuose. Atnaujinus bylos nagrinėjimą iš esmės, ieškovėms buvo sudarytos iškirtinės galimybės pateikti papildomus įrodymus savo reikalavimams pagrįsti.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliamą tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina

priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir gražinti jį padavusiam asmeniui.

Gražinti atsakovui H. K. (a. k. (*duomenys neskelbtini*)) sumokėtą 110 (vieną šimtą dešimt) Eur žyminį mokestį 2023 m. liepos 10 d. AB Swedbank mokėjimo nurodymu Nr. 6.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Alė Bukaviniene

Artūras Driukas

Virgilijus Grabinskas